

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: **05/04/2021 έως 09/04/2021**

ΚΥΚΛΟΣ Α΄

ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ: ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ (ελληνική γλώσσα)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: Μιχαήλ Χ. Ρέμπας, ΠΕ02-ΠΕ78

ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΣ/Η: _____

Ορθογραφία παραλήγουσας των αρσενικών ουσιαστικών

Μελέτησε προσεκτικά τον παρακάτω πίνακα και στη συνέχεια συμπλήρωσε τα κενά στην άσκηση ορθογραφίας που ακολουθεί:

Τα ουσιαστικά σε	κατηγορία	παραδείγματα	Εξαιρούνται τα:
-εμός οξύτονα	κοινά	πηγεμός, ξενιτεμός κ.ά.	
-ονας προπαροξύτονα	κοινά	γείτονας, άξονας, πνεύμονας κ.ά.	άμβωνας, εύζωνας, είρωνας, καύσωνας, κλύδωνας, μεσαίωνας, θερμοσίφωνας
-ωνας προπαροξύτονα	κύρια (αρχ. θεών)	Απόλλωνας, Ποσειδώνας	
	κύρια (αγίων)	Σίμωνας, Σπυρίδωνας, Αγάθωνας κ.ά.	Παντελεήμονας
	κύρια (αθηναίων)	Πλάτωνας, Αίμωνας, Δάμωνας κ.ά.	(μη αθηναίοι) Αγαμέμνονας, Φιλήμονας, Ιάσονας
	βουνών	Άθωνας, Πάρνωνας κ.ά.	
	ποταμών	Λάδωνας κ.ά.	Αλιάκμονας
	εθνικά	Ιάπωνας, Ίωνας, Λάκωνας κ.ά.	
-ώνας παροξύτονα	κοινά	αγώνας, απατεώνας κ.ά.	κανόνας, ηγεμόνας, αλαζόνας, συνδαιτυμόνας
	περιεκτικά	αμπελώνας, πορτοκαλεώνας κ.ά.	
	τοπωνύμια	Μαραθώνας, Πλαταμώνας κ.ά.	Μακεδόνας, Στρυμόνας
-ωμός	από ρ. σε -ώνω	λυτρωμός, σκοτωμός,	ερχομός (από το ρ. έρχομαι)
-ορας		αυτοκράτορας, ρήτορας, Νέστορας, δικτάτορας κ.ά.	
-ότης		αγρότης, δημότης, τοξότης, πότης	δεσμώτης, θιασώτης, Ηπειρώτης
-τήρας		ανεμιστήρας, βραστήρας, νιπτήρας κ.ά.	

-ητής	από ρ. σε -ώ	αθλητής, επιθεωρητής, διοικητής κ.ά.	ενισχυτής, επενδυτής, ιδρυτής, μηνυτής, λυτής, κριτής, (δεν παράγονται από ρ. σε -ώ)
-ισμός		πολιτισμός, υλισμός	δανεισμός, εγκλεισμός, εμπρησμός, χρησμός, κατακλυσμός
-ιστής	από ρ. σε -ίζω	λογιστής, αγωνιστής,	δανειστής, ληστής, εμπρηστής.
	από ουσ. σε -ισμός	ρεαλισμός > ρεαλιστής σοσιαλισμός > σοσιαλιστής κ.ά.	
		τραγουδιστής, πολεμιστής	
-ίτης	κοινά	γραφίτης, πολίτης, οπλίτης κ.ά.	αλήτης, διαβήτης, ιδιοκτήτης, πλοιοκτήτης, κομήτης, κυβερνήτης, μαγνήτης, πλανήτης, προφήτης, σφενδονήτης, ψωμοζήτης δύτης, λύτης, -μύτης, νεροχύτης, πρεσβύτης, θύτης
	εθνικά	Πολίτης, Θασίτης κ.ά.	
-ιώτης	κοινά	επαρχιώτης, ιδιώτης, στρατιώτης, ταξιδιώτης κ.ά.	
	εθνικά	Σουλιώτης, Βολιώτης, Χιώτης	
-ότης	κοινά	αγρότης, δεσπότης, δημότης, δότης, ιππότης, τοξότης, πότης, συνωμότης κ.ά.	θιασώτης, Ηπειρώτης
-ωτής	από ρ. σε -ώνω	διορθωτής, πιστωτής, οργανωτής	

Πηγή: <http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/Theoria%20Nea/Orthografia-ousiastikou.htm>

1. Αλλιώς γράφεται ο Πλάτ__νας, ο Κίμ__νας, ο Απόλλ__νας κι αλλιώς ο Παντελεήμ__νας, ο Αγαμέμν__νας κι ο Ιάσ__νας.
2. Ο ποταμός Λάδ__νας είναι μικρότερος από τον Αλιάκμ__να.
3. Για έναν Λάκ__να το βουνό Πάρν__νας είναι πολύ οικείο.
4. Επισκεφτήκαμε με το γείτ__νά μου τον τελευταίο πνεύμ__να πράσινου της περιοχής.
5. Ο πατήρ Σπυρίδ__νας ανέβηκε στον άμβ__να της εκκλησίας για να διαβάσει το ευαγγέλιο.
6. Χωρίς θερμοσίφ__να στο σπίτι ήταν σαν να ζούσαμε στο μεσαί__να.

7. Στον τελευταίο καύσ__να ανεβήκαμε με τους φίλους μου Αγάθ__να και Φιλίμ__να, στον Άθ__να.
8. Ο Γιώργος, που είναι Μακεδ__νας, πήγε διακοπές στο δέλτα του Στρυμ__να και μετά στον Πλαταμ__να.
9. Είχε στο Μαραθ__να έναν ωραίο ελαι__να.
10. Ως ηγεμ__νας ήταν αλαζ__νας.
11. Δε θέλω να έχω συνδαιτημ__να αυτόν τον απατε__να ούτε στον αι__να τον άπαντα.
12. Το χειμ__να θα έχουμε τον αρραβ__να της Ελένης.
13. Ο κρ__τής έκρινε άκυρε την προσπάθεια του αθλ__τή.
14. Ήρθε ο ιδρ__τής της εταιρείας μαζί μ' έναν επενδ__τή να δούνε το λογ__στή.
15. Να έρθουν στο γραφείο μου ο διοικ__τής και ο επιθεωρ__τής.
16. Ο τραγουδ__στής Γ.Λ. απευθύνθηκε σε ιδιώτη δαν__στή, για να καλύψει τα έξοδα του νέου του δίσκου.
17. Πρέπει να είσαι ρεαλ__στής και να ακούς ό,τι σου λέει ο αναλ__τής.
18. Ο Νίκος είναι και βουδ__στής και σοσιαλ__στής.
19. Έπιασαν το λ__στή και εμπρ__στή της περιοχής.
20. Εκτός από τους πλαν__τες υπάρχουν και οι κομ__τες.
21. Ο κυβερν__της μας ήταν πολύ ψηλομ__της.
22. Πέρασαν ένας πολ__της κι ένας οπλ__της.
23. Πλοιοκτ__της λέγεται αυτός που είναι ιδιοκτ__της ενός πλοίου.
24. Ο αλ__της, πέταξε το μαγν__τη και το διαβ__τη μέσα στο νεροχ__τη!
25. Ο Γιώργος είναι Θασ__της στην καταγωγή, ενώ ο Πέτρος Πολ__της.
26. Κανείς δεν πιστεύει πια στους προφ__τες.
27. Ο καλύτερος στρατι__της ήταν αγρ__της.
28. Οι ταξιδ__τες στο τρένο ήταν ένας νησι__της, ένας Ηπειρ__της κι ένας Βολι__της.
29. Ο δήμαρχος, ως πρώτος δημ__της της πόλης φίλησε και πρώτο το χέρι του δεσπ__τη.
30. Πέρασαν πια οι εποχές με τους τοξ__τες, τα άλογα και τους υπ__τες.